Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0505U000459

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-10-2005

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захаренко Геннадій Сергійович
2. Zakharenko Gennadi Sergijovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.03.01

Назва наукової спеціальності: Лісові культури, селекція, насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-10-2005

Спеціальність за освітою: 7.130401

Місце роботи здобувача: Нікітський ботанічний сад - Національний науковий центр УААН

Код за ЄДРПОУ: 00494551

Місцезнаходження: Ялта, пгт Нікіта

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.09

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, Київська обл., 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Нікітський ботанічний сад - Національний науковий центр УААН

Код за ЄДРПОУ: 00494551

Місцезнаходження: Ялта, пгт Нікіта

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.47.33

Тема дисертації:

1. Біологічні основи інтродукції і культури видів роду кипарис (Cupressus L.)
2. Biological basis of introduction and cultivation of cypresses (Cupressus L.)

Реферат:

1. Об'єкт дослідження - процеси інтродукції, акліматизації і практичного використання видів роду кипарис (Cupressus L.) в Україні і країнах СНД; мета роботи - з'ясувати закономірності становлення структу-ри інтродукційних популяцій і розробити з популяційно-біологічних позицій рекомендації з підвищення ефективності інтродукції, а також розширення культурних ареалів видів роду Cupressus на півдні України та в країнах СНД; методи - загальноприйняті в лісовій таксації, морфології, фенології, цитоембріології і біохімії рослин, а також у фенетиці популяцій; новизна - уперше на основі комплексного дослідження уточнено філогенетичні зв'язки й виділене в межах роду кипарис дві секції: Americana sect. nova і Afrasiana sect. nova; оцінено адаптивну мінливість ритмів росту і розвитку репродуктивних органів кипарисів у природних ареалах і в культурі; вивчено механізми панміксії, пов'язані з фенотиповим визначенням статі та наявністю дихогамії і фенологічною гетерогенністю популяцій; встановлено, що елімінація частини мікроспор і насіння

у живих зрілих шишках є наслідком природного добору, контрольованого фенотипом материнського дерева; доведено можливість формування у кипарисів в культурі популяцій, які за рівнем збалансованості поліморфізму близькі природним популяціям; описано 27 раніше невідомих культиварів у п'ятьох видів і оцінено можливості розмноження насінням, живцюванням і щепленням видів, різновидів і культиварів кипарисів; оцінено можливості використання летких фітонцидів кипарисів у санаторно-курортному лікуванні; дано оцінку росту, репродуктивного розвитку й екологічної стійкості 15 видів кипарисів, визначено напрямки подальшої інтродукції, розширення вторинних ареалів видів роду; результати - відібрано 27 нових культиварів і розроблені методи їх вегетативного розмноження; надані рекомендації з використання кипарисів у ландшафтному будівництві на кримських курортах; галузь - садово-паркове та лісове господарство.

2. Object - Processes of introduction, acclimatization and practical use of species from genus Cupressus L. in Ukraine and countries of UIS. the purpose of work - To determine the laws of structure of introduced populations and work out the recommendations on increaring of introduction effectiveness from popular biologi-cal positions and spreaden the cultural area of species of genus Cupressus on the South of the Ukraine and in countries of UIS. methods - accepted in forest-taxation, morphology, phenol-ogy, cytoembriology and biochemistry of plants, and also in phenetic of populations. novelty - phylogenetic links have been verified on the base of complex investigations far the first time; two sections Ameri-cana sect. nova and Afrasiana sect. nova have been determined in genus Cupressus. Adaptive changeability of rhythm growth and development of reproductive organs of Cupressus in natu-ral areals and in culture have been valued; the mechanisms of panmixes linked with phenotypical determination of sex,dixogamy and phenological heterogamy of populations have been studies. It is established, that elimination of some part of pollen and seeds in alive ripen cones is the result of natural selection, controlled by phenotype of mother tree. It is shown the possibility of forming Cupressus populations in culture, which are very close to natural populations according to the level of balance of polymorphism; 27 new cultivars of five species have been described and the possibility of propagation of species, forms and cultivars by seeds, cuttings and graftings have been described. The possibility of using of Cupressus for creation of parks have been evaluated; the evaluation of reproductive devel-opment, growth and ecological resistance of 15 species of Cupressus has been given. The ways of further introduc-tion and spreading of second areals have been determined. results - 27 new cultivars have been selected and the methods of their vegetative propagation have been worked out. The recommendations about using of Cupressus in landscape gardening in the Crimea have been published. branch - gardens, parks and forestry.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярославцев Г.Д.

2. Yroslavtcev G.D.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криницький Григорій Томкович

2. Криницький Григорій Томкович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.12, 06.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косенко Іван Семенович

2. Косенко Іван Семенович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поляков Олексій Костянтинович
2. Поляков Олексій Костянтинович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лакида Петро Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лакида Петро Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.